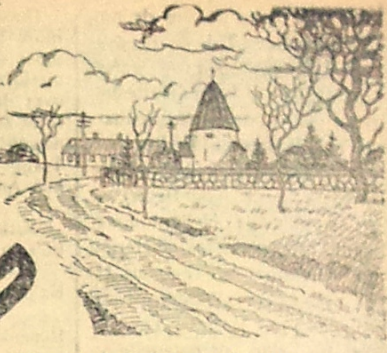
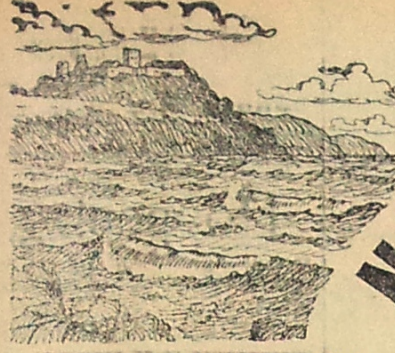

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvaretschef: Otto Gornitzka.
Telefon 71.
Trykt i Allinge Bogentrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 370

Fredag den 15 Oktober 1920

9de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

Ugges i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge,
Sandvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertiering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor
og koster 1 Kr. halvaarligt.

Kvældslyn.

(Efter William Crönholm)

En gylden Himmel,
flammende og rød,
et grønligblaat Vand, som vugger
kruset af Vinden — men skarp
og rød,
der falder en Strime paa Vandet,
en Glød,
som snart af Natten skal slukkes.

Og Gløden er Ungdommens
sollyse Mod,
og Vandet er Livets Bølger.
De vælter sig stormfuldt
og stridt, som en Flod. —
Snart skal det slukkes,
det sollyse Mod,
af Alvorens Nat, som følger.

Chr. Stub Jørgensen.

Det levende Lys.

Kan man bruge Insekter til Belysning
og Sukkerkort til Brillantsmykker?

„Det levende Lys“ — med dette
poetiske Udtryk har den store franske
Forsker Raphael Dubois engang be-
tegnede det Lys, som udsiraaler fra
Dyr og Planter — Morild, Sankt
Hans Orme etc. — alle disse Natu-
rens mærkelige Fyrværker-Indfald,
som nok kan gøre selv en tør Vi-
denskabsmand digterisk bevæget. Til
alle Tider har Digterne besunget
dem, de har indtaget en fremragende
Plads i baade Oldtiden og Middel-
alderens Mystik. Lad os for en
Gangs Skyld gaa bag om Mystikken
og undersøge disse levende Belys-
ningseffekter lidt nærmere. Viden-
skaben har sine fabelagtige Eventyr
at fortælle:

Der findes levende, lysende Væs-
ner baade paa Jorden og i Havet,
blandt Planter, Insekter og Fisk.

Det kan hændes En, at man en
Efteraarsaften i en Skov ser de vis-
ne Blade i Skovbunden lyse; slaar
vi med Stokken i Løvet, lyger det
med Gnistre omkring os, underligt
blege Gnistre uden Varme. Denne
kolde Ild i Livet slammer enten fra
en Slags Svamp, som overtrækker
de visne Blade, eller fra bittesmaa
Organismer, nogle Alger, som fosfo-
rescerer. Imidlertid lever disse Mi-
krober ikke blot paa Planter, man
finder dem ogsaa paa døde Dyr, og
i Koldlagre kan det underlige Lys
sommé Timer brede sig som en hel

Smitte. Man kan ikke fortænke Kok-
kepigen i, at hun bliver lidt for-
skrækket, naar hun en skønne Aft-
ten finder Kalvekøllen hængende som
et vertabelt Spøgelse ude i Spise-
kamret!

Det levende Lys spiller en stor
Rolle for de Væsner, som udsira-
ler det. For nogle af dem er det
en Slags Lygte, som tillader dem at
søge Føde, at træde i Forbindelse
med Artsfæller, at undgaa Fjender
og andre Farer. Det kan ogsaa være
et Kokerteri, som de gør sig inter-
essante med for andre Dyr; en Lok-
kemad, der frister Byttet til at kom-
me nærmere, eller — som hos nogle
Skaldyr, Copepoderne, der kan ud-
vikle hele Eksplosioner af Lys —
et Mittel til at blende og forvirre
Modstandere.

Naar Havet lyser, kan det skyldes
bestemte smaa Bakterier, som lever
frit i Vandet eller paa Strandbredden,
men i Reglen er det nogle mikro-
skopiske Dyr, som bedst kendes un-
der deres Fællesnavn Noctiluca (Mo-
rild). De driver i Havets Overflade
i varme Sommernætter, somme Ti-
der i saa stort Tal, at Havet „over-
trækkes“ med et helt Gelatinelag,
flere Millimeter dybt. Hver Kubik-
centimeter af dette Lag rummer
1000-1500 Individuer. Havets Skær
er da mælket eller som mat Sølv,
kun Bølgetoppene gnistrer.

Af større Arter er der Grund til
at nævne Gorgonerne og Pennatu-
lerne, som lever paa Havbunden i
Kolonier, der virker som pragtfulde
lysende Häver, smaa „Tivolier“, med
Knipper og Bundter af Lys, der
snart flammer op, i skiftende Farve-
toner fra Violet til Purpur, fra Rødt
til Orange, fra Blaåt til alle Nuan-
cer af Grønt.

Man træffer imidlertid langt flere
lysende Arter indenfor Skaldyrene.
Vi nævnte før Copepodernes Lys-
skyer, der gives imidlertid hos større
Skaldyararter mange, der ligefrem er
udstyret med fosforescerende Appa-
rater, saa at sige har „installeret“
et helt System af Lygter paa deres
Legeme. Der er endda Arter, hvis
Øjne kan lyse som elektriske Pæ-
rer. Blandt Muslingerne gives der
talrige Arter, hvis lærde Navn kun
ville virke trættende, men hvis Ly-
sapparater er fantastisk mangfoldige
og fine, — hos nogle er Lysorga-
nerne spredt over hele Legemet, hos
andre er hele „Belysningsvæsenet“
koncentreret paa fremspringende
Punkter eller som en Ring af Glø-
delamper om Øjnene. Pyrosomen
lever i Kolonier paa indtil 3,200 In-
dividuer, og hvert af disse Individuer
har to Lysorganer. Kolonien straa-
ler altsaa i Skæret af 6,400 Lygter,
i Grønt, Rødt og Hvidt.

Ogsaa Fiskene tæller adskillige
„Lyglemænd“ indenfor deres Fami-
lie, Melanoceten, som fanges i en
Dybde af 4.789 Meter (!) har saa at
sige en Standlemp paa sit Hoved —
et Følehorn med lysende Spids. Ma-
lacostéen, som lever i en Dybde af
ca. 200 Meter, har en „slyrbords“

og en „bagbords“ Lanterne og et
Utal af lysende Punkter over hele
Kroppen, og „Stomias bao“ — som
Fyrsten af Monaco fandt i en Dyb-
de af 800 Meter har lysende „Skæg“
og 3 Rader Lys langs Siderne, saa
at den ligner en Oceanflyver med
Lys bag alle „Køjnene“. En flot
Belysning!

Blandt de lysende Landdyr er In-
sekterne de mest straalende. Bedst
kendt er vel „Sankt Hans Ormene“
— „Ildfluerne“. Der gives adskillige
Arter i Syd-Europa og i Amerika,
lige uanseelige er de allesammen
om Dagen og lige saa fantastisk
pragtfulde, naar de om Aftenen i
store Flokke tegner deres Ildrabes-
ker mod Mørket. Det er — (ganske
som hos os) — Hunnerne og Un-
gerne (Larverne) som er de smuk-
keste. Ogsaa her gives der alle
mulige Varieteter og Variationer af
Lyseorganernes ydre Arrangement,
af Lysstyrken og Lysets Farve. I
Reglen holder Farven sig dog kon-
stant indenfor een og de samme
Art, dog kan den skifte med Milli-
euet; hos Pyroforerne skifter den
med Alderen, og Gorgonerne har
Raad til hurtigt og uafbrudt at lade
alle Spektrets Farver veksle mellem
hinanden.

Saa „mystiske“ og „poetiske“
alle disse Arter af „levende Lys“
end virker, maa man dog ikke tro,
at de aldrig er blevet udnyttet prak-
tisk.

En lille Fugl, som lever i Indien,
Indo-Kina og det malaiske Archi-
pelag, en Slags Væverfugl, fanger
saa mange lysende Insekter, som de
kan, og sætter dem fast i sin Rede.
Om det er for at have en Studer-
lampe i Reden eller for at signali-
sere ud i Mørket, ved man endnu
ikke rigtigt.

Ogsaa Menneskene kan bruge
„det levende Lys“. I Ægypten fik
Gudebillederne „magisk Lys“ ved
Hjælp af lysende Mikrobekulturer,
og de gode gamle Ægyptere skal
endda have brugt at samle Ildfluer
i klare Beholdere som saa lyste li-
ge saa godt som en Lampe. Paa
Verdensudstillingen i Paris 1900
brugte Professor Dubois samme
Slags Lamper til at oplyse en un-
derjordisk Kælder.

I Amerika ved man, at Indianer-
ne baade har brugt Ildfluer som
Krigstegn og til Belysning under
natlige Marcher, og Kreolerinderne
paa Havana laver sig Halssmykker
og Øreløkker af dem. Naar de gaar
til Fest, anbringer de Ildfluer som
Brillantsmykker i deres Haar eller
i Hovedsmykkets Fjer og under
Tyllsslør, saa at de straalere som
Glimmerengle fra Julekort. Naar
Festen er forbi, er Fluerne matte og
trætte, de lyser derfor kun svagt. Kreo-
linderne bruger saa at lægge dem i
Vand for at forfriske dem, hvorefter
de opbevarer dem i Smaahuse og
fodrer dem med Sukker. Hvis de
europæiske Ildfluer var lige saa ild-
fulde som de amerikanske, kunde
vore Damer have deres Smykker lidt

billigere. Men hvad vilde de sige
til at skulle bruge Sukkerkort til de-
res Brillant-Øreløkker?

„Pressens Magazin“.

DET jamrer i Hegn,
det klager i Krat,
og dødsangste Øjne
i Stengårdet gløder;
— det er de skamskudte Dyr,
som forbløder
for Menneskehaand i den
sludfulde Nat.

Det er Haren og Ræven,
som slikker sit Saar,
det er Fuglen, som pudser
sin kvæstede Ving.
det er alle de Skabninger
— store og ringe —
som Haglet, men dog ikke
Døden naar.

For Jagten har raset
i Ager og Eng!
— Og nede ved Søen,
hvor Dyrene drikker,
en stønnende Raabuk
i Sivene ligger
med Hoven skudt bort
af en tankeløs Dreng.

Men du, der har kaldt dig
for Dyrenes Ven,
fordi du holdt af dem, fordi du
forstod dem,
du kan ikke løfte Haanden
imod dem
og slænge dem saarede,
lidende hen.
Aage Hermann.

Religiøs Orientering.

Efter „Dg. Nyh.“

—o—

Samtidig med at Nathan Søder-
bloms religionshistoriske Oversigt er
gjort tilgængelig for den danske
Læseverden, har Edvard Lehmann
udsendt, hvad han kalder — et re-
ligionshistorisk Perspektiv. Det er
to Bøger, som fortjener en vid Ud-
bredelse, den svenske Ærkebiskops
Fremstilling objektiv, som Følge af
det knappe Omfang til Tider lidt
tung, den danske Forskers udpræget
subjektiv, saa frisk og letskrevet, at
Tillegnelsen er nær ved at forekom-
me En altfor let.

Hvad Edvard Lehmann vil vise os
i „Stedet og Vejen“ (Pio), er Spæn-
dingen mellem to religiøse Grund-
kræfter, som kan iagttages i alle hø-
jere Religioner:

Menneskets Trang til at finde et
fast Punkt, hvor han kan finde Kraft,
Hvile, Frelse.

Og det lige saa menneskelige Be-
hov: Løsrivelse, Bevægelse, frie Ba-
ner, aandelig Stræben, personlig Ud-
vikling.

Mennesket i Hvile og Mennesket
i Bevægelse; det religiøse Livs Sta-
tik og Dynamik.

Præsten og Profeten: Kamp og
Forsoning og atter Kamp mellem
Tempelkult og personlig Fromhed,
Statskultus og Filosofi, Kirke og Re-
formator.

Der er ikke blot megen Lær-
døm, der er fin og dyb Kultur og

et ægte religiøst Sindelag i det Per-
spektiv, Edvard Lehmann opruller.
Han erindrer om, hvorledes Rejsen-
de i tropiske Lande, hos Indianerne
og hos de arktiske Folk overalt har
stødt paa hemmelighedsfulde Pladser,
indhegnede med et Buskads eller
Stene, med udskaarne Pæle eller
Stænger paa — det er en Plads, in-
gen vindviet maa betræde, det er
her, de hellige Ceremonier foregaar
— her indvies Ungdommen paa
Manddomtidens Tærskel, her ofres
der, her holdes vigtige Raadslagnin-
ger. Og Forfatteren dvæler i denne
Sammenhæng først ved Forholdene
i Kanaan, hvor der i ældre Tid fin-
des saa mange af den Art Forestil-
linger om den hellige Plads og om
den underfulde Kraft, den rummer.
Oldisraelitiske Stammer fejrede
deres Gudsdyrkelse ved de gamle
Kultsteder, og en egentlig hellig
Handling, det være sig Offer eller
Omskærelse, Pagt eller Gudsdom,
var bunden til helligt Sted. Og hvad
Israelitterne angaar, ser vi med For-
fatteren et vandrende Folk, et Folk
af Stammer fra Ørkenen, trænge ind
i et frugtbart og dyrket Land, ero-
bre dets Byer og tage dets Ager-
land i Besiddelse.

Vi hører om dette Folk, at dets
Helligdom var et Telt, og at blandt
dets helligste Ting var den helligste
en Kiste bæret paa Stænger. Vi hø-
rer om en vandrende Guddom, som
førte dem, om Dagen som en Sky-
støtte, om Natten som en Ildstøtte;
at han havde ført dem uskadte gen-
nem Havet, og det var derfor, de
troede paa ham.

Vi ser det samme Folk i historisk
Tid dyrke Træer og Stene, tilbede
paa Høje og i Templer i det nye
Land; vi hører om en Jord, som gi-
ver Korn og Most i Overflod, og om
en Tærskelplads, som er blevet Tem-
pel.

Vi aner to forskellige Kulturer,
som kæmper med hverandre, ikke
blot om Landet, men ogsaa om Gu-
derne. Det gamle Skuespil udfol-
der sig for vore Øjne: Hyrdefolket
med dets Raskhed og Styrke, dets
Lydighed mod Høvdingen og Tro-
skab mod Stammen, besejrer det ro-
ligere og svagere Bondefolk, indtil
de kommer til at bo i dets Byer og
dyrke dets Marker — da bliver de
besejrede de sejrende. De sejrer
ved deres Kultur, med deres store
Druetkølser og tunge Neg; Spaden
sejrer over Spydet og Huset over
Teltet. Med Ageren sejrer ogsaa
Agerens Guder, Tærskelpladsens Dæ-
mon aabenbarer sig for Tærskeren,
og Ørkenens Søn bøjer Knæ for Sta-
dens Gudinde. Nomadereligionen
bliver Agerbrugsreligionen, den van-
drende Gudsdyrkelse bliver Lokal-
kult.

Det gamle Skuespil om Freden,
der besejrer Krigerne, kendt fra Me-
derne og Persere, fra Grækenland
og Rom. „Græcia capta ferum vic-
torem cepit.“

Og dog er Forholdet ikke det
samme. Det Folk, der indtog Ka-
naan, prisgav, som Lehmann forklar-
er, ikke sine Fædres Gud — Jahve,
som havde ført dem til Sejr, Loven,
som holdt dem i Tugt, blev Kær-
nen og Kraften i Israeliternes Liv,

og Gang efter Gang mindes de om, af der har været en Tid, da de dyrkede deres Gud simpelt og trofast uden Trængsler og uden Offerfester. Det er til denne, deres første Kærligheds Tid, Profeterne kaldte dem tilbage. Først Amos, der rettede sin Haan og Vrede mod Bethel og Gilgal, de officielle Helligdomme, og Hosea, der optændtes af Harme mod Offerfjenden og Tempels Urenhed, siden de saakaldte store Profeter, Jesaja og Jeremia, Tempelreformerne, for hvem den materielle og sanselige Kultur, det udvortes og mekaniske i denne Slagtning, disse Offergaver tegnede sig i skarp Kontrast til den Gudsdyrkelse, der stod for dem som den mest sande. Universalismen sejrede gennem Profeternes Forkyndelse, og Tanken om et særligt Opholdssted for Gud og særlige Gaver, som han skulde behøve, forkastedes.

Edvard Lehmann foretager en Række Strejftog gennem de forskellige østerlandske Religioner, og han sporer stadig den samme Proces, Overgangen fra Stedets Religion til Vejens Religion, fra den lokale Kultus til den profetiske og personlige Fremskridtsretning, med andre Ord, den stedbundne Traditions Ophør til Fordel for Livets friere Bevægelighed. Det gælder dog ikke de primitive Religioner — hos Ægypterne og Babylonerne findes der kun Antegninger. Begrebet „Vej“ indfinder sig først, hvor en højere Udvikling er begyndt. Forfatteren dvæler først og fremmest ved indisk Religion og ved Islam.

Brahmanismen beherskes af Stedets Idé — selv om Brahmanen har opgivet sin Altetjeneste, opgav han ikke Forestillingen om, at det hellige bør have sin indviende Plads; uden en saadan kan Spekulationen ikke lykkes, og den ensomme Asket maa indrette sig den, hvis hans Meditation skal bære Frugt. For Buddha, der efter Legenden var født paa en Rejse og døde paa en Vandring, var hele Livet en daglig Tigerfærd fra Hus til Hus i de Byer, hvor han forkyndte Vejen, og den oprindelige Buddhisme havde intet Offersted, intet Alter, intet Tempel, intet Præsteskab, intet helligt Sted af nogen Art. Først efterhaanden byggede denne Buddhisme, der en Gang lignede sig selv ved Flugten, som kun bærer sine Vingens Vægt, en Rede og fandt sin faste Bo, idet Løvhytterne blev til Lerhytter og de murede Hytter voksede sammen til Klostre med tilbedte Søjler og hellige Træer, Billedsløtter og Relikvier, Spyttebakker og Almisseskaale.

Som saa ofte i Menneskets Historie: det trættes paa Vejen, standser ved Stedet, knytter sig til Levninger, Grave og Mindesmærker.

Noget lignende ser man i den islamitiske Verden. Den Religions Muhammed skabte, var fra først af en ren profetisk Forkyndelse, hvor han ikke fæstede sig ved nogen bestemt Plads. Men snart blev Moskéen det af Allah udvalgte Sted: dertil kom Helgenerne og — Koranen. Islam er en Bogreligion, og Bogen er det hellige Sted. Om Koranens rent materielle Hellighed taler Bogens første Tider, da Muhammedanernes listige Fjender spidde Koranblade paa deres Lansespids for dermed at skræmme de Troende. Endnu paa Orientalistkongressen i Algier i 1905 havde de muhammedanske Lærde nær gjort Oprør, fordi en europæisk Orientalist i et Foredrag havde paavist vulgærarabiske Former i Koranens Sprog. Betyder Muhammedanismen en profetisk Religions Tilbagegang til Lokalkultus, er der dog ogsaa Tale om en Reaktion mod denne Stivnen. Den repræsenteres af Sufismens Tilhængere.

Disse Mennesker søger Sjælens indre Enhed med Gud; derfor foragter de det ydre. Troens Dogmer og Livets Regler har ingen Magt over dem; men lige saa lidt som de føler sig bundne af Koranen eller nogen Moralens Kodex, føler de Trang til at søge Moskéen for at øve Andagt:

„I Kirker, i Moskéer og Synagoger bli'r man blot for sin Sjælefred bedragen. Ka'ba og Tempel, det betyder Trældom; Rosenkrans, Kors og Bedesnor og Kirke — i Sandhed, de betyder alle Trældom“.

lyder det til os fra en moderne Fri-tænkner som Omar Khajjam; men han giver blot en gammel Tanke Udtryk. De vil ikke mødes i Kirken, de vil huses i det indre Liv. Det fælles, som binder dem, er disse Stemninger af Lyst og Smerte, som det mystiske Sind bevæger sig i. Disse Stemninger opnaas ved at fordybe sig i sig selv, en Meditation i Stil med Brahmanens og ligesom denne forberedt ved sjælerensende Askese og underbygget med filosofisk Skoling.

Med størst Interesse følger man naturligtvis, hvad den danske Forsker har læst ud af Kristendommens Historie. Jesus vandrede selv fra Sted til Sted, talende, lærende, helbredende og hjælpende Mennesker, og Jesu Vej er den, han selv vandrede — det er ikke en Lære, en Metode, det gælder, det er Personligheden, hvorom alting samler sig. De græske Kristne bevarede mest af den individuelle Fromhed; Munken paa Athos og Sinai eller i de russiske Klostre er vedblivende en helligere Mand og en vigtigere Personlighed end Metropolited og Patriarken, hvis disse ikke har erhvervet sig Guddommelighed gennem den samme Askese og Spekulation. Kirkens Repræsentanter træder tilbage for den enkelte fromme, for ham eller hende, som kender og vandrer Vejen, og denne Vej er ikke jævn og let, den er fuld af Besvær, men ogsaa fuld af Magt.

Thi Vejen fører ikke blot til Klostercellen, hvor den hellige Mand uddeler Velsignelsen til alle angrende Sydere og forlener dem sine Helligheds Kraft, ja helbreder deres Sygdomme ved den blotte Berøring med sin Haand, — Vejen fører til det som vigtigere er: til fornemme Fruers Bedekammer og mægtige Herrer Gemak, til Hoffets, til Regeringens intime Raadslagninger. Og her spørges ikke, hvilken kirkelig Magt vedkommende ejer i Kraft af sin Stilling, men hvilken personlig Magt han har erhvervet ved sin Hellighed eller som han besidder i sin Suggestion. Ikke for nogen Pave og hans Banstraale, men for Munkeasketens Forbandelse har Østeuropas Konger og Mægtige skælv.

Anderledes i Vesteuropa, hvor Romerkirken paatrykte alle sit System, og hvor Rom blev det nye Jerusalem — man tog Arv eller tidligere Kultus og gamle Helligdomme, baade keltiske, germanske og slaviske, og i Forstaaelsen af, at det er menneskeligt at ville føle det guddommelige med sine Hænder, som Paulus siger om Hedningerne, gav man det guddommelige Form af Brød og Lys og Vand og Klæder og Kar og Stene. Folk fik Lov til at ære Kirkens Mure og alle dens Dele lige til Vinduesbly og Klokkerust som hellige Ting, fulde af Helsebod og Frelse. Endnu, gør Lehmann opmærksom paa, ser man i sjællandske Kirker Stene fra den forrige Kirke indløjede i den nye Kirkes Mur, for at de som Surdejg skal overføre den gamle Kraft til den nye Helligdom. Og selv i Holland, — hos „Folket uden Overtro“, som Holberg kaldte dem — ser man i vore Dage katolske Kirker rejse sig, som

ikke regnes for fuldt værdige Repræsentanter for den moderne Romerkirke, om de ikke har Plads for en Grotte, viet til den hellige Moder af Lourdes og helliget ved en ganske lille Stump af Stenene fra den Grotte, hvor den berømte Madonnaaabenbarelse fandt Sted i det Herrens Aar 1858.

Luther forstod Mystikens Vej, gik den selv i Ungdommens Dage, men forkastede den siden — man kommer ikke til Gud „per raptum“, gennem Ekstasens Henrykkelse. Reformatoren fulgte heller ikke Frans af Assisis Vej: at forlade Hus og Hjem for at leve Jesu fattige Liv rundt om paa alle Verdens Veje — den hellige Vandel var i hans Øjne for meget blevet til Værkheilighed og tomme Gerninger. I Stedet for Mystikens Erkendelsesvej eller Askens Gerningsvej forkynder Luther et Livsprincip, som er givet Mennesket, hvert Menneske til Gave — et Liv, som en Gang for alle er indsat i Verden, og som Mennesket blot behøver at optage i sig og fyldes af for uvilkaarligt at leve i det. Det er Nenneskelivets Værdier, han søger i Evangeliets Ord. Man kan og bør leve sit kristne Liv under vanlige menneskelige Vilkaar med almindelige menneskelige Pligter og Arbejder — i de daglige Gerninger skal Opgaven løses, vort borgerlige Kald og Stand er det Sted, hvor vi skal tjene Gud — Men ogsaa indenfor de protestantiske Kirker har Menneskene jo deres Tilbøjeligheder, og Udviklingen har maattet føje sig derefter. Det Hvilepunkt, Kirken nægtede dem, da den opgav sin sakramentale Karakter, forlagdes til et andet Sted, til den nye Autoritet, som Protestantismen havde skabt i Bibelordet og Bibelbogen, og der fandt de lutherske og reformerte Kristne det Baand, som de ønskede at bindes med. — Og hvad særlig Lutherdommen angaar, laa det nær for hvem, der i Huslivet saa den sande Gudstjeneste, at indkapsle Menneskelivet i Huslivets og Hustugtens Former og give det hele et smaaarborgerligt og smaaafyrsteligt Præg. Deraf udspringer, hæveder Lehmann, igen en Træghed og national Begrænsning hos de lutherske Kirker, bristende Evne til at vinde nyt Land og nye Mennesker.

Og den danske Forsker slutter sin fængslende Fremstilling med at pege paa Kant — ligesom Spinosa var Stedets, er han Vejens Filosof med sin dybe Pligtfølelse og sin Hævdelse af Tankens Frihed under Samvittighedens Herredømme. Der peges paa Goethe, hvis „Faust“ er et Epos om den dybe Altraa efter at føle og leve Livet — der er her kun Tale om evig Stræben og aldrig Hvile, ikke om noget Sted, hvor man kan gøre Holdt:

Das ist der Weisheit letzter Schluss: Nur der verdienst sich Freiheit wie das Leben, der täglich sie erobren muss.

Og endelig peges der paa Schleiermacher, med hvem den religiøse Erfaring sejrer, den Livets Frihed under Troens Vælde, der er Lutherdommens inderste Hemmelighed.

I Modsætning til Katolicismens Teologi, der slavisk binder Troen til Kirken, til Traditionen, og Tænkningen til Skolastikens System, vil Edvard Lehmann, at Kristnivet skal være Kraft. Under et dynamisk Synspunkt skal en evangelisk Teologi bygges op, hvor Skriften ikke bliver en Bog, et Dokument, men en Verden fuld af Liv og Kraft, som lever videre i hvert Menneske, der læser den — ikke for at lære, men for at leve.

Oktober.

Der drysser saa mange Blade, saa mange brogede Blade ned fra Træernes Kroner paa Skovsøens blanke Flade.

Der drysser saa mange Blade, se, i en bugtende Stribe sejler de for Vindens Pust som ganske smaa bitte Skibe!

Der drysser saa mange Blade, gullige, brune og røde — ned, og Vinden sender mig de skønneste i Møde.

Der drysser saa mange Blade, — Elteraaarslev, Elteraaarspragt! — Susende gennem Skoven farer Stormen i al sin Megt.

Der drysser saa mange Blade, Skoven staar i Elteraaarskrud, staar og venter Forløsning — Oktober, Fortabelsens Brud.

Der drysser saa mange Blade, Rosen med røde Hyben staar — Farvernes Tid er inde: Oktober, Farvernes Vaar! Kai M. Wøel.

Møgvise.

Nu drage vi med Sang af Gaard og Hatten bag i Nakken, men naar vi Arbejdsmarken naar, vi smider hurtigt Frakken: Nu trænges friske, flinke Folk, ingen gamle Tanter. — Strø, strø det røde Møg rundt til alle Kanter!

Her rynker vi paa Næsen ej, vort Møg er godt og duftigt, og nytter man blot Greben lidt, bli'r Sindet let og luftigt. Vi stemmer op en drægtig Sang, saa er det Sød i Norden — Strø, strø, strø gavmildt rundt, vort Møg forgylder Jorden!

Nappes Frost nok saa galt, vi trænger ingen Varme. Den har enhver forsoren Gut, som flytter sine Arme. Men gaar den korte Dag paa Hæld, da smiler vi saa saare — og tramper saa med Traskoklap til Nadvergrød i Gaarde.

Frederik Nygård.

Allinge Biograf.

Søndag d. 17. ds. Kl. 7 og 8^{1/2}. Interessante Billeder over forskellige Opfindelser.

Hjerteknuseren

3 Akts Lystspil fra Nord. Films Co. Med Laurits Olsen i Hovedrollen. Meget morsomt.

De averterende

anmodes om at indlevere deres Annoncer inden Torsdag. Smaa Avertissementer kunne dog som Regel medtages indtil Torsdag Middag.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

Avertør i Nordbørnholms Ugeblad!

Billigste Annoncepris. - Læses overalt paa Nordlandet

Metodist-Menigheden

alholder Gudstjeneste hver Søndag Kl. 4 i Missionshuset Betesda. En stor belgisk Hoppeplag, som gaar godt i Tøjet, er til Salg eller Bytte med en god Arbejdshest paa Pellegaard i Rutsker.

En godt oplavet Mælkevogn staar billig til Salg hos Smad Grønval, Tlf. Klemens n. 78, Vedby.

St. Helena Buddingpulver Mandel Vanille Rom Appelsin Prinsesse Chokolade

er absolut det bedste Crempulver til Selleri. Bedste Røgepulver. Citron, Mandel, Vanille-Essens Vanillin i Tabletter. Vanillesukker Kremortatari. Renset Potasko anbefales.

J. B. Larsen.

Gulv-Fernis

altid den bedste. Gulv-Lak. Maler-Fernis. Malerfarver i alle Kulører udrøres efter Bestilling. Tubefarve i alle Kulører.

Skomager.

Undertegnede anbefaler sig fra Dags Dato med alt til Skomagerarbejde henhørende. F. Svendsen, Bøgeskoven, Rø.

Emgener-Gæs

til Tillæg sælges til 2,50 pr. Pd. Til Fedning 2 Kr. pr. Pd. Tillægshaner af Rhodeland-Reeds sælges for 8—10—12 Kr. pr. Slk. Dalegaard, Olsker. L. Andersen.

Et større Parti Klædesko med Gummisaaler

er hjemkommen og sælges billigt i M. Lunds Traskoforretning, Lindeplads, Allinge.

Et Parti Elle-Træsko

er for Tiden paa Lager i M. Lunds Traskoforretning, Lindeplads, Allinge.

I Sandvig Vang

er al ulovlig Jagt strængt forbudt. Lodsejerne.

Alle Slags

Værktøj

og Redskaber anbefales.

Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr

til billigste Priser.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Darup prima Staldbøre

af den rigtige Størrelse - er paa Lager.

Nordlandets Handelshus.

Halleløst, Allinge,

leverer fra nu af alle Slags

Frugttræer, Frugtbuske, Allétræer,

Sirbuske, Roser og Stauder.

Hedsegroenne Træer.

Nyanlæg af Haver.

Tegning og Overslag udføres.

Laur. M. Kofoed,

Telefon Sandvig 6 og 47.

Ima Kul og Kokes

anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Prima Brødkorn, Hvede og Rug,

men det maa være tørre og velrensede Varer — købes til herværende Stalslager. Sække til Leveringen kan faas.

Nordlandets Handelshus.

Stærke og rummelige Kornsække.

Stærke drejlsvævede Kodækken.

Halmpressegarn, Sækkebaand,

sælges — og Priserne er lave i

Nordlandets Handelshus.

En Ladning

Norre-Sundby Gødningkalk

blød og letopløselig, ventes i Løbet af Oktobber Maaned. Bestillinger til Ekspedition pr. Bane eller fra Skib, saa længe der losses, udbedes snarest. Vi sælger forholdsvis billigt.

Nordlandets Handelshus.

Vi køber gerne et Parti af hver Sort

2-radet Byg, 6-radet Byg, Blandsæd

og betaler højeste Pris for vægtige og velhøstede Varer.

Nordlandets Handelshus.

En 14-18-aars Karl

kan faa Plads paa

Svartingegaard, Rutsker.

En flink og paalidelig

Anden-Karl

søges til November paa

Dynddalegaard i Rø.

En ældre jysk

Hoppe,

11 Kv. 2 Tom, er til Salg eller byttes med en Plag eller Føl.

Hammersholm pr. Sandvig.

Al Jagt

er strengt forbudt paa Lille Vedbygangs, Th. Stenbergs og Enkefru S. Holms Jorder i Olsker.

Jagende Hunde vil blive skudt.
Den jagtberettigede

Jagten aflyses

paa Hans Bendisens og Frans Madsens Jorder i Rø.

Th. Lund.

Al Jagt

er paa det strengeste forbudt paa nedennævnte Jorder.

Janus Lund, Alfred Pedersen, Hans Holm, P. Pedersen, Alfred Mortensen, Jens Jensen, Chr. Hansen, M. P. Ipsen, Chr. Hammer, Jul, Hammer og Herman Funch.

Den jagtberettigede.

En Karl

kan til 1. November faa Plads paa

Kaggaard.

Telefon Ruts 62.

Allinge Bryggeri.

Det meddeles de ærede Kunder, at ved Køb af Øl paa Træer følger Træet ikke med i Købet, men er et Laan, med Forudsætning af hurtigst Returnering. Det er utilladeligt at bruge Træerne til Hjemmebryg, Foderbaljer, Vaskebaljer, Huggeblokke, eventuelt Brænde. Alle Oplysninger angaaende ulovlig Brug af Træerne modtages gerne.

G. Salmon.

Flask, Kødvarer og lign.

til Røgning modtages ikke mere.

Elisabeth Johansen,
ved Teknisk Skole i Allinge.

Ægte Bihonning

anbefales i halve og kvart kg Glas til Maksimalpris.

J. B. Larsen.

Byggryn,

Havregryn,

Kartoffelmel,

Mannagryn,

Majsflager,

Ris, Rismel,

Sagomel

Ærter, hele og flækkede.

Prima Varer, billige Priser hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

En Karl

16-18 Aar — kan faa Plads til 1. November paa

Dalbygaard i Rø.

Gæs til Salg

hos Jørgen Møller, Klemensker.
Telefon Kl. n. 100.

Da det ved et Tilfælde er lykkedes mig at fremskaffe et Parti

fine Rammelister

til gammel Pris, udfører jeg foreløbig Indramning af Billeder særlig billigt.

Carl Andersen, Tein.

Overretssagfører

Bojesen Kofoed, Rønne

St. Mortensgade 17.

Inkassation, Dokumentskrivning m. m. Træffes i Hasle Onsdag Formd.

En flink Karl

kan faa Plads 1. November paa

Smødegaard i Rø.

Ny hjemkommen

Ima stor Fedesild

anbefales.

J. B. Larsen.

En Læredreng

eller Forbunder og en Elev til Benklæder antages straks.

J. Johansens Skrædderforretning.

Telefon Allinge 137.

Samme Sted kan en ung Pige straks faa Plads.

Prima

Klipfisk

billigst hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Barbermaskiner

Ægte Gilletteblade
Barberknive, Strygeremme
Barberpensler
Barbersæbe

Haarklippemaskiner

Skægklippemaskiner

Lommeknive

Linnedsakse, Broderisakse

Tandbørster, Kamme

Klædebørster

Haarbørster, Møbelbørster

Skobørster

anbefales til billige Priser.

J. B. Larsen.

Ny Klipfisk

fin hvid prima Kvalitet.

Ny letsaltet Klipfisk

prima Kvalitet 80 Øre halvkilo.

Fiskesennop i Pakker.

Hel brun Sennop.

J. B. Larsen.

Husk!

naar De bestiller Deres Klædninger i min Skrædderforretning, faar De de bedste Varer til de billigste Priser.

Klædninger efter Maal fra 125 Kr. Spadersredragter og Frakker syes.

J. Johansens

Skrædderforretning.

Telefon Allinge 137.

Hvedeklid,

Rugklid.

Coldings Foderblanding.

Soyaskraa,

Glutenfoder.

Majs,

Majsskraa,

Knækmajs.

Havre.

Prima Varer. — Billige Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Krystalsæbe

Nr. 1

Soda,
Blegsoda,
Ludpulver,
Blegvand

anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Abrikoser,

Blommer,

Rosiner,

Æbler i Skiver, borede.

Alt i prima Varer og til billige Priser fra

Allinge

Kolonial- & Produktforretning

En ung Pige

og en ung Karl kan til 1ste November faa Plads paa

Knarreagaard i Rutsker

En ædruelig Karl

søges til 1ste November.

Slagter Hansen.

Allinge.

2 Kælvkvier

er til Salg.

Slagter Hansen.

Allinge.

Al Linnedsyning udføres.

Undervisning i engelsk, fransk og Venetiansk Broderi tilbydes.

Fru Johansen,

Jernbanehotellet, Sandvig.

En graa sort hvid

Kattekillning

er bortkommen Mandag og bedes tilbageleveret Snedker Chr. Kofoed, Fuglesangen.

Vildænder, Agerhøns og Harer

købes og betales med højeste Pris.

J. B. Larsen.

Mangler De et

Regulatoruhr,

Salonuhr, Bornholmeruhr, Vækkeur, Lommeuhr eller Uhrkæder, Uhrarmbaand, Brosche eller lignende, faar De det altid billigst med yderst kulant Garanti hos

Urmager Rich. Nielsen,
Klemensker.

Til Flyttedagen

anbefales

Komoder, Kuffertter og Klædeskabe.

Alt solidt og til rimelige Priser.

Snedker H. Chr. Dam,

Allinge.

Tak

for Opmærksomheden ved min Konfirmation.

Gudrun Pedersen.

Kogeærter.

Letkogende gule Ærter.

Nye Flækærter.

Brune Bønner.

Billigste Dagspriser.

J. B. Larsen.

Hummerfarve, Bernaiseessens
Parmasanost.

J. B. Larsen.

CLOËTTA'S

Fineste dansk Fabrikat
i 1/8 Kg Pakker.

Til Foraaret 1921

modtager vi Bestillinger af

18 pCt. **Superfosfat**, 20 eller 37 pCt. **Kalisalt**,
Norges-Salpeter, **Chili-Salpeter**.

Ved at forudbestille sikrer man sig den laveste Pris
for garanterede Varer.

Nordlandets Handelshus.

Gode danske Hvedeklid.

Prima nymalet **Svineskraa**.

Alle **Foderkager**, hele og knuste, er paa Lager,
og vi sælger billigt.

Nordlandets Handelshus.

3 nye Fraugde Plove

— 2 Størrelser — med store Skær,
sælges meget billigt i

Nordlandets Handelshus.

Hos os kan købes

alle **Slags Brædder og Planker**,
alle Længder og alle Bredder,

som passer til enhver Anvendelse. Priserne er meget rimelige i

Nordlandets Handelshus.

Roegrebe, Kartoffelgrebe,

Gravegrebe, Kartoffelkurve, Halmkurve, Træskovle,
Raspeplader til Roeraspere, Roeskærere.

Alle Slags Redskaber sælges i

Nordlandets Handelshus.

Aktieselskabet

A. M. Hirschprung & Sønners

prima **Cigarer** tørre

sælges i

Nordlandets Handelshus

Et stort Stykke

ekstra svært og varmt KLÆDE er hjemkommet. Egner sig
fortrinligt til Drengestortrøjer og Frakker. Sælges for 14 Kr. m.

Nordlandets Handelshus.

Erindringsliste.

Toldkammeret 8-12 Form., 2-5 Efterm.
Kæmnerkontoret 10-11 og 2-4.
Borgmesterkontoret 2-4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2-4 Eftm.
Sparekassen 10-12 og 2-4.
Branddirektøren do.
Stempelfjæl i Sparekassen. 10-12, 2-4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6-7.
Distriktslægen 8-9 og 2-3.
Postkontoret: Søgne dage 9-12 og 2-6
Søndag 9-10.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 9-10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1-4 Em
Folkebogsamlingen paa Raadhuset:
Fredag 7-8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-7
Hjælpekassen: Formd. Bagern. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver
Fredag fra 5-7.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og
paa Land opmærksom paa, at enhver kan
faa optaget Artikler og Indlæg om Emner
af almen Interesse i „Nord-Bornholms
Ugeblad“.

Betingelsen er kun, at det skrevne er
holdt i en sømmelig Form og indenfor
rimelige Grænser, samt at Indsendere—til
Underretning for Redaktionen—opgiver
Navn og Adresse. Ligeledes modtager
Redaktionen gerne Meddelelser om saa-
danne Ting og Forhold, som egner sig
til Behandling i Bladets Spalter.
Dette gælder baade Byen og Landet,
og det er en Selvfølge, at Redaktionen
altid vil iagttage den strængeste Diskre-
tion med Hensyn til sine Kilder.

Udebliver Bladet

beder vi Læsere henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

**Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mang-
ler De en Svend eller Lær-
ling en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest av-
tere i Nord-Bornholms Ugeblad**
der hver Fredag bringes direkte ind
c. 1700 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor saa
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Rønne-Allinge Jernbanes

Køreplan.

Søgne dage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	745	600
- Nyker	808	623
- Klemensker	828	643
- Rø	848	703
- Tein	906	721
- Allinge	919	734
- Sandvig	925	740

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	1125	810
- Allinge	1136	821
- Tein	1149	834
- Rø	1207	852
- Klemensker	1230	915
- Nyker	1245	930
- Rønne	110	950

Søn- og Helligdage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	845	1235	750
- Nyker	903	1253	808
- Klemensker	919	109	822
- Rø	935	125	839
- Tein	949	139	854
- Allinge	959	149	904
- Sandvig	1005	155	910

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	1035	6—	935
- Allinge	1043	608	943
- Tein	1052	617	952
- Rø	1107	632	1007
- Klemensker	1125	650	1025
- Nyker	1136	701	1036
- Rønne	1155	720	1055

Skæreriet

og **Maskinsnedkeriet**
anbefales.

L. Fikl, Klemensker.
Telefon n. 13.

Vi har det største Lager
af færdige Klædninger!

Fine Buchskindsklædninger 80 Kr.
Melerede Kamgarns 100 -
Ægte blaa Serges 175 -
Konfirmationsklædninger 75 -

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks

VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Ekstra prima

**Maskinolie,
Motorolie,
Dampcylinderolie,
Drivremme, alle Demensioner**

Smørekander, Rømmefedt, Harpiks, Rømsamlere

bedst og billigst hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekasseveikaaer til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Follo til 2 pCt. p. a.

Kjoletojer og Flojl

Alle Kulører i prima Kvalitet.

Besætningsartikler i største Udvalg.

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.

Til Efteraaret

anbefales vort store Lager af

TRIKOTAGE.

Heluldne danske **Strømper** 4.50.

Herresokker fra 1.10.

Børnestrømper i alle Størrelser og Kvaliteter

Islandske Trøjer, Sokker og Vanter.

Prima engelske **Sveaters** i alle Størrelser.

Herre-Uldtrøjer fra 5.65.

Svære danske strikkede Herre-Underbenklæder i Uld
og Bomuld.

Nordlandets Handelshus.

Vil De avertere

billigt og i et Blad, som læses i alle
Hjem paa Nordlandet, da ringer De
op til Nordbornholms Ugeblads Kon-
tor, Telefon Allinge 74.